

دوره نهم تقنینیه

جلسه ۶۴

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

(بدون مذاکرات قبل از دستور)

۲۹ بهمن ماه ۱۳۱۲ - ۳ ذیحجه ۱۳۵۲

شماره مسلسل : ۶۰۸

قیمت اشتراك { سالانه : ۲۰۰ ریال
داخلة : ۷۰ ریال
خارجه : ۱۰۰ ریال }
تک شماره : دو ریال

مجلسه مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۲۹ بهمن ۱۳۱۲ هـ (۳ ذیحجه ۱۳۵۲)

فهرست مذاکرات

- ۱) تصویب صورت مجلس
- ۲) شور اول لایحه قرارداد بین المللی مرابحات بعیده
- ۳) شور اول لایحه پروگرام ایجاد ۴۰ باب دارالمدین و دارالطیبات
- ۴) موافق و دستور چاپ - بعد - ختم چاپ

(مجلس دو ساعت قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید)

صورت مجلس روز یکشنبه ۲۲ بهمن ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

قرار داده و با توضیحاتی که آقای وزیر پست و تلگراف دادند با همه واحده پیشنهادی موافقت حاصل شده اینک خیر آنرا برای شور اول تقدیم مینماید .

رئیس - خیر کمیسیون امور خارجه در این خصوص قرائت میشود :

کمیسیون امور خارجه در جلسه ۲۹ بهمن ۱۳۱۲ با حضور آقای وزیر پست و تلگراف لایحه دولت ۸۶۷۷ راجع به اجرای قرارداد بین المللی مرابحات بعیده مورد مطالعه قرار داده و از نقطه نظر مقتضیات سیاسی با لایحه مزبور موافقت گردید .

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - آقای طهرانی .

طهرانی - قبل از دستور .

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؛ (گفته شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد .

۲ - شور اول لایحه قرارداد بین المللی مرابحات بعیده

رئیس - خیر کمیسیون پست و تلگراف راجع به

مرابحات بعیده منعقد بین الدول قرائت میشود :

خبر کمیسیون

کمیسیون پست و تلگراف لایحه نمره ۸۶۷۷ دولت

را با حضور آقای وزیر پست و تلگراف مورد شور و مذاقه

این مذاکرات مشروح شصت و چهارمین جلسه از دوره نهم تفهیمیه

مطابق قانون و آند ۱۲۰۰ هـ

دایره تدوین و نشر صورت مجلس

تألیف اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین بر اجازه - آقایان : دریایی - رحمانا - علوی - جزواری - معلومی - مؤید - قوامی - دکتر ملک زاده - وکیل - سعید نبینی - یونس آق و هاب زاده - حاجی - کورس - کلزوی .

رئیس - ماده واحده قرائت میشود :

ماده واحده - مجلس شورای ملی قرار داد بین‌المللی
مخابرات بیسیم (تله‌کومنیکاسیون - Télécommunication)
مشمول برچهل ماده منقده در مادید مورخه ۹ دسامبر
۱۹۲۲ را که نماینده دولت دانشمندی آرا امضاء نموده
تصویب مینماید .

رئیس - ماده واحده مطرح است . اشکالی نیست ؟
(خیر) آنگاه بیکه با شور دوم این ماده موافقت دارند
قبام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد .

**۲ - شور اول لایحه پرگرام ایجاد ۲۵ باب
دارالمعلمین و دارالمعلمات**

رئیس - آقای دیبا تقاضا میکنند لایحه تأسیس
دارالمعلمین مقدم باشد (بعضی از نمایندگان - مخالفی
نیست) يك فوریت این لایحه تصویب شده است یعنی
يك شور میشود خبر کتب - یون معارف در این خصوص
قراوت میشود .

خبر کتب - یون

کتب - یون معارف در تاریخ ۲۴ بهمن ماه با حضور
آقای کفیل وزارت معارف تشکیل ولایحه نمره ۲۶۹۶
دولت راجع باجازه تأسیس ۲۵ باب دارالمعلمین و
دارالمعلمات را مورد مطالعه و شور قرار داده و با
اصلاحاتی مواد ذیل را تنظیم نموده اینک خبر آن را
برای تصویب تقدیم میدارد -

رئیس - مواد قرائت شده گمان میکنم لازم نیست
خبر کتب - یون بودجه در این خصوص :

خبر کتب - یون

کتب - یون بودجه خبر کتب - یون محترم معارف نسبت
بلاوجه نمره ۲۶۹۶ دولت را در خصوص تأسیس دارالمعلمین
و دارالمعلمات مطرح و از لحاظ قسمت مالی آن مورد
شور و مطالعه قرار داده بالاخره با قسمت مالی راپرت
مزبور اظهار موافقت و اینک راپرت آرا بعرض مجلس
مقدس میرساند .

فارس ، کرمان هر کجا میخواهند میتوانند بدوا شروع کنند
مدارس سه کلاسه تأسیس کنند و خواندن و نوشتن و
حساب کردن را در ظرف دو سه سال به مردم بیاموزند که
در واقع بیوادان در اثر این فکر حقیقتاً پیشرفت کنند
و در اثر این فکر يك طرز فکر نوینی پیدا کنند حالا
نمیدانم شاید وسائل رانداشته باشند و برای من آرزو باشد
ولی تصور میکنم که اگر بکفتری زحمت بخودشان بدهند
هم بودجه اینکار هست هم عملی است . عرض دوم بنده
این است که يك قانونی در دوره هفتم تقنیه از مجلس
گذشت که این قانون برای ایجاد يك مدرسه شبانه روزی
در مرکز بود در هر ساک از ولایات ایران از اقصای ایران
تصور بکنید از یم و فرمایش و بیرجند از آن محلهائی که
خیلی دور است شاگرد هائی برای تحصیل به طهران
می آیند در صورتیکه دولت در همه جای آنجا مدرسه
متوسطه دارد مدارس عالی دارد ولی تصور میکنند که
تحصیلات مدارس طهران شاید بهتر باشد وزارت معارف
سابق در نظر گرفته بود که يك مدرسه شبانه روزی برای
مصلین ولایات تأسیس کنند و گمان میکنم بودجه اش
هم از مجلس شورای ملی گذشت و ساخته ان آرا هم
گمان میکنم شروع کردند از این هم بنده اطلاعی ندارم
و نمیدانم که این چطور شد و از این فکر به این همی و
این اندیشه به این بزرگی هیچ اثری پیدا نشد و چراء علی
نشد و اگر میشد حقیقتاً خیلی خوب بود و بنده عقیده
دارم که هیچ قانونی نباید به مجلس بیاید مگر اینکه پس از تصویب
اجرائش بلافاصله شروع شود بکی دیگر مسئله اعزام
شاگرد به اروپا است ما چند سال است که صدها نفر
شاگرد باروینا میفرستیم و البته نمی شود این کار قاید
بشود امروز مملکت ایران در تمام قسمتها پیشرفت کرده
و امروز از هر جهت میشود گفت که مملکت ایران را
میشود يك ملت زنده در دنیا معرفی کرد ولی مقتضی
بود که يك باب اونیورسینه يك باب دانشگاه بزرگ يك
محل که حقیقه ما را بی نیاز کند از اینکه اطفال خودمان را

بفرستیم بفرستیم تأسیس کنیم که در این مملکت هم
بشود از نمونه دانشمندان پیش فرض بفرمائید مثل ابوریحان
خواجه نصیر طوسی ، ابومشیر بلخی این علمائی که در
ادوار سابقه بوده اند که در جامعه ایران روشنائی داشتند
رفته رفته پیدا میشد و این مدارس بمقیده بنده برای این
مدارس بمقیده بنده برای این مملکت امروز در درجه اول
اهمیت است و باید که طهران يك باب اونیورسینه داشته
باشد که بی نیاز شویم از اینکه شاگرد باروینا بفرستیم و
دیگر عرضی ندارم و امیدوارم وزارت معارف توفیق پیدا
کند و این لایحه را زودتر عملی کند و رفع جهل و بی
علمی از این مملکت بنماید .

کفیل وزارت معارف (آقای حکمت) - آقای

نایبند محترم راجع بیک مسئله اساسی که در حیات ملی
این مملکت تأثیر فوق العاده دارد صحبت فرمودند و آن
عبارة است از تعلیمات عمومی . این مطلب همیشه جزء آمان
ملی ما بوده است و خواهد بود و امیدوار هستیم که
روز بروز باین مطلب نزدیکتر بشویم ولی البته اصول
این مطلب محتاج بمقدمات و زمان است زیرا وسائل
وجوده کامل نیست برای این که دفعه واحده ممکن
نیست این مقصود حاصل شود . یکی از وسائل البته تربیت
معلم است زیرا که اگر معلم نباشد و اگر هم باشد استحقاق
نداشته باشد برای این کار البته این مقصود بعمل نخواهد
آمد اگر يك مامی تحصیلات کامله نداشته باشد نمیتواند
دیگران را تربیت کند برای این کار باید قبل از هر چیز
معلم تربیت کرد و برای تهیه معلم دو راه در نظر است
یکی اینکه جوانهائی را تربیت کنیم که شغل خودشان را
معلمی فرا دهند و برای این منظور این لایحه تقدیم شده
که چند باب دارالمعلمین و دارالمعلمات در اطراف
مملکت تأسیس شود که برای هر ناحیه از نواحی مملکت
يك معلمینی تربیت شوند که مخصوصاً به علم تعلیم و تربیت
آشنا باشند و به معرفت النفس و مخصوصاً بعلم تعلیم و
تربیت بمعنای ام - روزه آشنا باشند و مخصوصاً تحصیلات

عمومی آنها طوری باشد که کافی باشد برای اینکه بتوانند
لااقل در مدارس ابتدائی تدریس کنند و تعلیم کنند اگر
چنانچه جمعیت ایران را یازده میلیون حساب کنیم در
صورتیکه محتمل است بیش از اینها هم باشد تقریباً يك
میلیون طفل محتاج به مدرسه خواهند بود و از روی حساب
دقیق برای این يك میلیون طفل محتاج خواهیم بود باینکه سه
هزار باب مدرسه تأسیس کنیم و این مدارس که فعلاً
داریم کافی نیست برای اینکه این مقصود را انجام دهد
معلیمی هم که داریم کافی نیست که در همین مدارس فعلی
هم بطور صحیح تدریس کنند و این مدارس فعلی هنوز
بعد کمال نرسیده و يك قسمت از کلاسهایش تأسیس نشده
است مدارس ابتدائی در دهات و مدارس شهری هنوز
کامل نشده است امید وار هستیم که اگر این نقشه ما بطور
دقت ترسیم شود بقاصلاً کمی بقاصلاً چندسال طوری بشود
که از این دارالمعلمین ها يك عدد معلم آزرده بیرون
بیاید و همان تناسب هم در اطراف مملکت مدارس تأسیس
شود و بتدریج وجبات تکمیل معارف که عبارت باشد از
ایجاد تعلیمات ابتدائی و اجباری فراهم شود و به مقصود
برسیم راه دیگر هم این است که از معلمین فعلی استفاده
کنیم و آن از این راه میشود که يك جماعتی هستند در
تمام ایران که شغل شریف معلمی را پیشه خودشان قرار
داده اند و زحمت هم میکنند حقیقه برای اینکه معلمی يك
شغل است خسته کننده و بزودی انسان را خسته میکند
برای استفاده از این اشخاص در نظر گرفته ایم البته شاید
بعضی از آقایان مسیوق باشند که کلاسهای شبانه تأسیس
شود که در آن کلاسهای شبانه نواقص آنها تکمیل شود و
در عین حال از این دو راه که يك راه تربیت معلمین جدید
در دارالمعلمین و يك راه رفع نواقص معلمین فعلی در
مدارس شبانه روزی این منظور را عملی کنیم و البته
راههای دیگری هم برای تعلیم عمومی و تهیه معلم هست
و باید آنها را هم در نظر گرفت محتاج بکتاب هستیم محتاج
به بنا هستیم این مدرسی که تأسیس می شود باید در يك

بناهایی باشد که مطابق اصول صحی و علمی ساخته شده
باشد اگر بوضع حاضر باشد البته مدارس حاضر بناهایش
کافی نیست خانه هایی که برای زندگانی شخصی ساخته شده است
برای مدرسه خوب نیست در آنجا ها تولید اقبامراض
میدود چشم اطفال خراب میشود مزاجشان ضعیف میشود
تمام اینها چیزهایی است که باید آنها را در نظر گرفت
و امیدوار هستیم در مدت کمی در ظرف دو سال این
تبت عملی شود راجع به مدرسه شبانه روزی فرمودند این
مسئله همیشه در نظر بوده است و وزارت معارف هم
سابقاً يك بنائی ساخته است و حالا هم در نظر هست اگر
مراجعه بفرمائید در خود این قانون پیش بینی شده است
که همین دارالمعلمین ها و دارالمعلمت ها شبانه روزی
باشد که در آنجا ها این معلمین را هم عملاً تربیت کنند
و هم در تحت نظر آن معلمین لایق اخلاقاً تربیت بشوند
زیرا معلم نه فقط مسئول تعلیم است بلکه مسئول تربیت
هم هستند و باینتره بی هم باشند نه فقط معلم و امیدوار
هستیم این منظور هم عملی بشود اما قیدت به تأسیس
اونبورسسته یا دانشگاه بنده موقع را معتمد پیشمارم که
بمرض آقایان برسانم که در دست اقدام است و امیدوارم
که قانون اساسی آنرا تقدیم مجلس شورای ملی بکنیم و
برای بناوساختن آن اقدامات اساسی شده است و امیدوارم
برای سال آینده انشاء الله تعالی شروع باینکار بکنیم و در
سابقه اقداماتی که در این چند سال اخیر بعمل آمده است
اقدام خواهد شد

رئیس - آقای طهرانى

طهرانی - بنده گرچه به آقای کفیل وزارت معارف
خیلی وقت است ارادت دارم و سوابق ایشان را خوب
میدانم و هیچ نظر تنقیدی با نظر دیگری ندارم فقط منیب
تذکر يك عرایضی میخواهم عرض کنم یکی اینکه سابق
هم بکمرتبه دیگر عرض کرده بودم تقریباً از ۱۰-۱۲
سال قبل باینطرف که وضع مملکت تغییر کرده است و
اوضاع ادارات بکلی عوض شده است اینرا بایستی تصدیق کنیم

خود آقای حکمت هم اگر دقیق شوند تصدیق
میکند که آنطور که ما انتظار داریم وزارت معارف و
جریانات معارفی ترقی نکرده زیرا اگر مثلاً ما به بودجه های
ده دوازده سال قبل معارف نگاه کنیم می بینیم که ده
دوازده مرتبه بودجه زیاده تر شده از چهار صد هزار تومان
رسیده به سه میلیون و زیاده تر بلکه از سیصد هزار تومان
برای اینکه به بودجه های معارف که نگاه کنیم رقمی را
که آنوقت دولت برای معارف میداده معلوم است و رقمی
را که بتدریج زیاد کرده و فعلاً میدهد رقم سنگینی است
و با اهتمام و توجهی که مقام عالیه مملکت خصوصاً نسبت
به معارف دارند که آراهم می بینیم در هر جا و هر قضیه معارفی
که پیش می آید فوق العاده اصرار زیادی هست که همینطور
مثل سایر ادارات و بلکه معارف را در درجه اول در نظر
دارند و تاکید میکنند که باید معارف در درجه اول جلو
برود ولی بنده بی رودربایستی عرض میکنم باینکه باقی
حکمت ارادت دارم آنطوری که سایر ادارات جلو رفته اند
وزارت معارف با بودجه ای که میگردد جلو رفته این یکی
انیا در لایحه ای که فعلاً پیشنهاد شده آراهم بنده دیدم
نظری که آقا دارند راجع بزویت معلمین و اجرای تعلیمات
اجباری این يك نظر بسیار خوبی است ولی بنده میخواستم
بيك نکته دیگر آنرا توجه بکنم که آقا راست است ما
تعلیم اجباری میخواهیم و اطافالمنت باید اقلافارسی را
بدانند تعلیمات اولیه را بدانند و لکن ما تا ابدالدهر که
نمی توانیم پول بدهیم ما مهندس میخواهیم نداریم طیبیب
خوب میخواهیم نداریم شیمی دان خوب میخواهیم نداریم
آخر امروز غیر از سبق است! آدم میخواهیم برای مملکت
همینطوری که جاورفته اید و يك احتیاجاتی پیدا کرده اید
همینطور هم برای احتیاجات آدم میخواهید اینکه تا
ابدالدهر ما برای هرکاری از خارج يك نفر ده نفر صد نفر
مستخدم کنترات کنیم با پولهای گزاف بیاریم بالاخره
کار خوبی نیست! بنده مخصوصاً از آقای کفیل وزارت
معارف استدعا میکنم که از این حیث يك فکری بکنند که

رفته رفته احتیاجات ما را کم بکنند خود ایرانی ها هم
دارای هوش و ذکاوت هستند يك فکرهایی برای عملی
که از این مدارس بیرون می آیند بکنند که در خود مملکت
تربیت بشوند بالاخره ما حقوق دان خیلی عالی میخواهیم
چه ضرر دارد چه مانعی دارد که آن مقداری که میسر
است و میشود کتب علمی که امروزه هست بفارسی ترجمه
بشود بفارسی بخوانند بفارسی درس بدهند خود اصطلاحات
را اخذ کنند مثل ملل دیگر که اصطلاحات را گرفته اند
و جزء لسان خودشان کرده اند ما هم اصطلاحات را بفارسی
بگیریم و جزء زبان خودمان بکنیم بهر صورت ترقیات معارف
مثل سایر ادارات جلو رفته است این را اذعان بفرمائید
و بلکه نمی میکنم در این قسمت يك فکری بکنید.

کفیل وزارت معارف - نسبت به نظریات آقای غابنده

محترم که انتظاراتی داشته اند از معارف شاید در برابر آن
عشق فوق العاده ای که تمام غایبندگان به پیشرفت معارف
دارند حق با ایشان باشد ولی بنده اخلاقاً وظیفه خود میدانم
که از پیشینیان و سابقین خودم دفاع بکنم اشخاصی که
بودند در وزارت معارف همه قدمهای خوب برداشته اند
و اگر ملاحظه بفرمائید باحصائیه بطور کلی نمیشود اینها
را حکم کرد باید از روی ارقام و عدد مقایسه کرد اگر
باحصائیه و ارقام نگاه کنیم می بینیم که با وسائل موجوده
بقدر مقدور کار شده است بعد از مدارس افزوده شده است
مدارس ابتدائی در تمام مملکت توسعه پیدا کرده زیاد
شده است برای تعلیمات متوسطه و عالیه در تمام مملکت
اقدامات مهم شده است شاگرد بارویا فرستاده شده است
از امسال شروع خواهند کرد با بدن و همچنین ساختمانها
مقدار زیادی ساختمان شده است بهر صورت اگر میخواهیم
از روی دقت ملاحظه کنیم باید مراجعه بارقم بکنیم
و از روی احصائیه مقایسه کنیم حالا امیدوار هستیم با
نظر مساعدی که آقایان نمایندگان محترم و مجلس شورای
ملی دارند بوزارت معارف اگر نواقص هم باشد آن نواقص
رفع شود ولی با توجه باین نکته که امر معارف يك امر

تدریجی الحصول است بطور قوری حاصل نخواهد شد باید شش سال يك طفل را تربیت کرد که دوره ابتدائی را تمام کند شش سال دیگر برای متوسطه و لا اقل دو سه سال پنجسال هم برای تعلیمات عالیّه و همینطور بالاخره علم هم نهایت ندارد هر کس هر قدر بخواد تحصیل کند و بالاخره آنآ نمیشود گفت که چه نتیجه حاصل شده است باید بتدریج به نتیجه رسید. همین لایحه که تقدیم شده است در حقیقت يك پرگرامی است که مجلس شورای ملی تصویب میکند و همین پرگرام اگر تصویب شود شاید شایعش ده سال دیگر حاصل شود و البته مثل سایر مؤسسات نیست که ساختمان باشد و فوراً بنا بشود. نظر من آقای طهرانی راجع به تعلیمات عالیّه نظر بسیار صحیحی است البته همانطور که تعلیمات ابتدائی لازمست برای مملکت تعلیمات عالیّه هم لازمست بنده در خاطر هست که در چندین قبل خود این موضوع موضوع بحث شد ما بین دانشمندان و در اطراف آن قلمفرسائی میکردند در محلات که تعلیمات ابتدائی لازم است یا تعلیمات عالیّه بنده از کسانی هستم که هر دو را لازم میدانم زیرا تعلیمات ابتدائی در حکم اساس و شالوده است و تعلیمات عالیّه بنای ظاهر و البته بنا هر دو را لازم دارد و همانطور که خواندن و نوشتن و حساب کردن شالوده تعلیمات است و هر فردی از افراد مملکت بایستی اولاین سه موضوع را دارا باشند و يك مکتب متمدن آن است که اکثریتش دارای این باشد که بتواند بخواند و بنویسد و حساب بکند و امیدوار هستم که اگر این نظر تأمین بشود اساسی در کارهای مملکت پیدا شود نسبت به تعلیمات عالیّه هم البته دولت اقداماتی کرده است و الان عدّه کثیری از جوانهای مملکت در مدارس عالیّه اروپا تحصیل میکنند در داخله مملکت هم مدارس عالیّه داریم و علاوه باز تکرار میکنم که در نظر هست و امر فرموده اند ما هم اطاعت کرده ایم که شروع کنیم بتأسیس اوپورسینه که منظور آفام زودی عمل میشود در آنجا البته که اروپائیهام بگردد یعنی مردمان کامل و دانشمند تربیت بشوند در

مملکت و مستغنی بشویم از خارجه نه فقط از مهندس و طبیب بلکه در تمام رشته های علمی و فنی محصلین ما تربیت بشوند و استفاده کنیم و این خیلی هم اسباب امیدواری است مخصوصاً که محصلین ما نه تنها در مدارس عالیّه مملکت بلکه در سایر مدارس نبات کرده اند ایقت و هوش و فربه ایرانی خودشان را شاگرد هائی که ما داریم در همه جا موفقیت شایانی پیدا کرده اند در مدارس عالیّه اروپا در صورتی که خیلی مشکل است که با اهل زبان و اهل آن مملکت امتحان بدهند و موفق بشوند و در بعضی از مدارس که کنکور و مسابقه بوده است جوانان محصلین ما توی سبقت را برده اند و ثابت شده است که نژاد ایرانی آن استعداد دیرین و فربه ذاتی و تاریخی خودش را هنوز دارد و بعد از این هم خواهد داشت.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - آقای کالی بك نظری داشتند

کمالی - بنده در این لایحه (بلند تر) بنده صدایم از این بلند تر نیست. بنده در این لایحه چنین میفهمم که در این لایحه گذشته از بسط تعلیمات عمومی میخواهند یکمده مربی و آموزگاران شایسته تربیت کنند و در مدارس درس بدهند این کار اصولاً قابل تمجید است اما من يك سؤال دارم و آن این است که آقای کفیل محترم وزارت معارف با تجربیاتی که در این قسمت یعنی امور معارفی دارند می توانند بمن بفرمایند که تعلیمات و تربیت همان آموزگاران و مربیان روی يك اصول و مبانی هست که شاگردان را طوری تربیت کنند که کارهای آزاد را بر استخدام دولتی ترجیح دهند این اصل است که اگر معلم شخصاً يك چیزی ایمان نداشته باشد نمی تواند آن چیز را بشاگردان حالی کند. راست است در مملکت ما کارخانجات بزرگ نیست اما کارهای کوچک هست که اگر جوانهای ما بجای هجوم ادارات بطرف آنها بروند همان کوچکها بدست آنها بزرگ میشود بنده هیچوقت نمیتوانم این فکر را بکنم که آن کسی که چشمه

سوزن را اختراع کرد کوچکتر از کسی بوده است که جاذبه زمین را برای اینکه کشف قوه جاذبه زمین بود کسی را دوا نکرد اما مخترع سوزن مرا از برهنگی نجات داد مقصود این است که میخواهم بدانم که وزارت معارف بالاخره مدارس و معامینی میتواند تدارک کند که شاگرد اتکالی کمتر بیروند و در جوانهای ما حس اتکاء به نفس را تربیت کنند این حس اتکاء به نفس مثل يك نهالی است که اگر از مدرسه بیرون نیارود در خارج نمیتواند بروید بنده خواستم آقای کفیل محترم معارف بمن بفرمایند که تنها منظور شدن بسط تعلیمات عمومی است یا در پرگرام مدارس هم تجدید نظری خواهند کرد؟

کفیل وزارت معارف - بنده خیلی تشکر میکنم از آقای کالی که توجه مخصوصی به امر معارف کردند و در این باب صحبت کردند البته مطلبی هم که فرمودند مطلب خیلی دقیقی بود زیرا فرمودند آن معلمین که متعلمین زیر دست آنها بار خواهند آمد خود شان استعداد این را خواهند داشت که يك عده را تربیت کنند یا خیر البته این مطلب خیلی صحیحی است و باید در این باب مطالعه کرد. نظر وزارت معارف این است که پرگرام این دارالمعلمین ها را طوری تربیت بدهند که هر جوانی لا اقل بیزده سال تحصیل کرده باشد که در این بازده سال نه سال تحصیلات عمومی کرده باشند و دو سال آن خصوصاً چیزهایی را می آموزند که بکار جامعه میخورد یعنی علم تربیت بخواند علم معرفت النفس را از روی سیستم جدید تحصیل بکنند و همینطور که در این لایحه ملاحظه می- فرمائید يك مدرسه ضمیمه هر يك از این دارالمعلمین ها خواهند داشت که در آن مدرسه ضمیمه تدریس خواهند کرد عملاً بآن تجربه و امتحان خواهند داد و هم چنین از نظر تربیت آنها شبانه روزی باید باشد که در تمام مدت بیست و چهار ساعت در تحت نظر اشخاص مراقب و مواظب صحیح باشند و تربیت بشوند و البته آن وقتی که بیرون می آیند آن معامین از دارالمعلمین يك اشخاص آرموده

و تربیت شده هستند و عمر خودشان را در راه معارف قدا خواهند کرد پاداش لازم دارند آن پاداش این است که در این لایحه تضمین شده و طوری خواهد بود که نظر آقای کالی تأمین می شود یعنی بطور میل و رغبت بیایند شغل شریف معلمی را قبول کنند و از استخدام دولت و ادارات دولتی سرف نظر کنند و امیدواریم آن معلمین و آن شاگردانی را که اینها تربیت میکنند طوری بشوند که دارای اتکاء به نفس و تربیت صحیح باشند و جنبه تربیت و تعلیم بیشتر در باره آنها رعایت بشود

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - آقای کالی که موافقت برورد در مواد دارند

قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شده. ماده اول قرائت میشود.

ماده اول - دولت مکلف است از اول فروردین ۱۳۱۴ لا اقل تا مدت پنج سال بیست و پنج باب دارالمعلمین و دارالمعلمات، مقدماتی و یکباب دارالمعلمات عالی در طهران و در ولایات بشرح ذیل تأسیس نماید و دارالمعلمین عالی را که بر طبق قانون مصوب ۱۳۰۸ تأسیس شده است تکمیل نماید

در سال ۱۳۱۳ تکمیل دارالمعلمین عالی در طهران و تأسیس پنج باب دارالمعلمین و دارالمعلمات مقدماتی در طهران و در ولایات در سال ۱۳۱۴ تأسیس يك دارالمعلمات عالی در طهران و پنج دارالمعلمات و دارالمعلمین مقدماتی در طهران و در ولایات از سال ۱۳۱۵ تا ۱۳۱۸ سالی پنج باب دارالمعلمین و دارالمعلمات در ولایات

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - بنده يك مطالبی را میخواستم عرض کنم که تقریباً يك قسمت مربوط بلقن لایحه است و آن موضوع متاهل بودن معلمین است. بنده نظر داشتم که يك موقعی بعنوان قبل از دستور این موضوع را در مجلس عرض کنم و جلب توجه وزارت معارف را کرده باشم و خوشبختانه

خود آقای کفیل در این لایحه يك اشاره فرموده اند ولی بعقیده بنده این اشاره کافی نیست بنده معتقدم یکی از اصلاحاتی که باید بشود و خیلی ضرورت و لزوم دارد از نظر اخلاق این است که معلمین مخصوصاً معلمینی که از رتبه يك به بالا هستند و همینطور اداره تفتیش و رارت معارف باید اینها تماماً اشخاصی باشند که متاهل باشند این فلسفه دارد و بعقیده بنده محتاج نیست که زیاد بنده توضیح بدهم که چه معنای دارد قطع نظر از اینکه بنده عقیده دارم که دولت يك لایحه تهیه بکند و این عقیده شخصی خود بنده است حالا شاید يك اشخاصی هم مخالف این موضوع باشند ولی بنده عقیده ام این است که دولت يك لایحه باید تهیه کند برای این اشخاصی که متاهل نیستند همینطور که در بعضی از ممالک خارجه در امریکا این عمل شده است يك مالیاتی وضع کنند و سال بسال بطور تصاعد بالا برود که آن اشخاصی که متمکن هستند و همه جور موجدیات زندگی برای آنها هست تأهل اختیار کنند و این يك منافع زیادی برای مملکت دارد و تصدیق میفرمائید این یکی از مسائلی است که جلب توجه اشخاص را هم کرده است مخصوصاً این سنوات اخیر این فکر پیدا شده است که بالاخره معایب زیادی دارد غیر متاهل بودن و زحمت اساسی به مملکت وارد میکند بنده از نقطه نظر اینکه بکسرت در این لایحه اشاره شده بود و متقدم که در درجه اول باید از وزارت معارف این موضوع اصلاح شود و يك ماده هم مخصوص بنده تهیه کرده ام و در موقعش پیشنهاد میکنم و امیدوارم آقای کفیل وزارت معارف که حقیقه مایل و علاقه مند با اصلاحات معارف هستند این قدم اساسی را مراقبت کنند و در این قانون ما قید کنیم که معلمین باید بالاخره متاهل باشند مخصوصاً اشخاصی که از رتبه يك به بالا هستند زیرا اینها هر کدام يك حقوق مکتبی میگیرند خوب ضروری ندارد آنها هم دارای عائله باشند و بملازمه يك معسرات دیگری هم دارد که

عموس است و بعقیده بنده احتیاج ندارد که بنده اینجا توضیح بدهم که چه معنای دارد اگر چنانچه این قید بشود زیرا يك تکرانی هائی که ممکن است تصور بشود با بودن يك همچو قید قانونی مرتفع میشود و بالاخره آن تصور اینکه اگر بوده است رفع میکند باینجهت بنده بیشتر از این در اطراف این فکری که دارم توضیح نمیدهم و امیدوارم هیئت دولت متوجه باشند قسمت دیگری هم که میخواستم عرض کنم مربوط بمعلمین نیست راجع بطلیقات دیگر است و بعقیده بنده این اقدامی است که که مک میکند به نسل آتی و این قدم را هم دولت باید بردارد لایحه تهیه کنند و بالاخره اشخاصی که دارای همه چیز هستند باید تأهل اختیار کرده و دارای عائله شوند مثل دیگران. دابل ندارد که اشخاص راحتی خودشان را در این بدانند که تأهل اختیار نکنند و مجرد باشند. از يك نظری البته این مطلب صحیح ولی از نظر مملکت و از نظر اساسی این فکر معلومی نیست عرض بنده راجع باین قسمت بود که در این ماده اول چون میشود در کلیات صحبت کرد لذا خواستم این نکته را عرض کنم و يك ماده هم پیشنهاد میکنم و امیدوارم کفیل محترم معارف قبول بفرمائید

مخبر کمیسیون معارف (دکتر سنک) - تصور نمیکند هیچیک از آقایان بفرمایند ایشان آقای ملک مدنی مخالف باشند همه عقیدهشان این است که اشخاص متاهل را باید ترجیح داد باشخاص غیر متاهل مخصوصاً برای استخدام در وزارت معارف. از همین نقطه نظر بود که در این لایحه ذکر شده متاهلین حق تقدم دارند. (حالا عرض میکنم در ماده چندم است) در ماده دهم. در آنجا نوشته شده و همچنین اختیار تأهل در ارتقاء مستخدم از درجه بدرجه دیگر مؤثر است. پس نظریات آقایان در این جا نامین شده است برای اینکه اگر بماده دهم برسیم در آنجا ملاحظه خواهید فرمود که این نظر ذکر شده است یعنی وزارت معارف و کفیل محترم معارف در این لایحه همینقدر توانسته اند که این نظر را تأمین نمایند و تذکر بدهند که مسئله تأهل در ارتقاء مستخدم از درجه بدرجه دیگر مؤثر است حالا البته يك قانون عمومی

و يك لایحه دیگری برای کلیه وزارتخانهها لازم است و بعد باید تهیه شود و کسی متکسر نیست و این کار باید بشود. اگر آقای در این خصوص باز نظری دارید چون در شوری نیست و بکمیسیون دیگر مراجعه نمیشود نمیتوانم عرض کنم پیشنهاد بدهید نظریات خودتان را در ماده دهم بفرمائید.

رئیس - آقای دشتی

دشتی - بنده اولاً آقای کفیل معارف تذکر میدهم که در مجلس هیچکس با این لایحه مخالف نیست و امروز را هم يك روز فرخنده میدانم که این لایحه در مجلس مطرح است. فقط آقایان نمایندگان يك تذکراتی میدهند خود بنده هم يك تذکرات مختصر و نظریاتی دارم که میخواهم عرض کنم آقای حکمت در طی یکی از دفاعاتی که کردند گفتند میخواهم از سالفین خودم دفاع کنم. بنده از حرف ایشان خیلی تعجب کردم. بعقیده بنده وزارت معارف تا بحال کار صحیحی برای این مملکت نکرده و با اطلاعانی که خود ایشان در مسائل معارفی دارند و در حقیقت تمام عمرشان را صرف این کار کرده اند و شخصاً هم يك شوق و ذوقی در امور معارفی دارند تصور میکنم در این عدم رضایتی که غمنازه از معارف دارند ایشان شریک ما باشند اگر ما معارف ایران را در نظر بیاوریم بعقیده بنده حکم يك کاری کاتور معارفی را دارد. يك معارف صحیحی نیست ایشان فرمودند معارف ما خیلی ترقی کرده است البته خیلی ترقی کرده ولی کفلاً هیچ ترقی نکرده است برای فهم اینمندی و برای اینکه عدال بکنم باید برویم روی این موضوع و به بینیم اصلاً معارف برای چیست و معارف برای چه تأسیس میشود. بنده گاهیگاهی واقماً خیال میکنم که اولیای وزارت معارف اساساً متوجه نیستند که مدرسه برای چیست؟ دیده اند که در امریکا و فرانسه و آلمان و انگلیس مدرسه تأسیس شده و در نتیجه مملکتشان ترقی کرده گفتند ما هم مدرسه تأسیس کنیم اگر بکنه وضعیت معارف بی بریم بینیم مدرسه برای چه تأسیس

میشود؛ البته ما راضی بودیم اگر عوض هزار یادو هزار مدرسه یا صد مدرسه حسابی وجود داشت و این وجودش بهتر از این دو یا سه یا چهار هزار مدرسه است که الآن هست مقصود از مدرسه بعقیده بنده در درجه اول اینست که يك نسلی برای ما تهیه کنند که توافق این نسل حاضر را ندانند باشد و مزایائی که سایر نسل حیه دارند دارا باشد يك همچون نسلی می خواهیم برای این مملکت تهیه کنند و وزارت معارف ما متأسفانه این کار را نکرده است تا بحال یکمشت بچه را جمع کرده است در مدارس و يك مشت معلومات متفرقه بآنها درس می دهند و بچه هائی که از مدارس بیرون می آیند از حیث بنیة اجتماعی و اخلاق يك نسلی را تشکیل خواهند داد که ضعیف تر از پدران ما هستند (صحیح است) عمده چیزی که ما برای این مملکت لازم داریم این است که بچه های ما و نسل آتی این مملکت قوی تر باشد از حیث قوت اخلاقی و اجتماعی. یعنی بیشتر راست بگویند بیشتر اعتماد به نفس داشته باشد. بیشتر وطن پرست باشد. بیشتر قسوه فداکاری داشته و زیاده تر تولید ثروت بکنند. ولی مثلاً بچه از مدرسه بیرون بیاید که بداند پای تخت کواغالا کجاست و يك قدری هم او کار کنیم بداند ولی يك آدمی دست شکسته و بدبخت و ضعیف باشد. این به چه درد میخورد! عرض کنم بنده يك هشیره زاده دارم پارسال از او پرسیدم در مدرسه چه میخوانی. گفت تاریخ میخوانم. سؤال کردم نسبت به فلان فتیحه که در ایران شده یعنی يك ملت خارجی آمده و مملکت ما را فتح کرده چه عقیده داری؟ گفت خیلی خوب کاری کرده است. بنده از قضا دوسه روز بعدش منزل آقای لیقوانی بودم پس آقای لیقوانی هم همین عقیده را داشت. خوب. يك بچه هائی که خوششان بیاید از اینکه مادران و خواهران آنها در فلان سنه اسیر شده این چه جور تربیتی است. این چه جور غیرت ملی است اگر مدارس در ممالک خارجه عقید واقع شده است برای این است که آنها يك اشخاصی تربیت می کنند که بدرود اجتماع میخورند. ولی بچه های ما خوششان بیاید از این که در فلان سنه يك

ملت اجنبی آمده و ممالکشان را فتح کرده است. این بعقیده بنده یکی از نواقص بزرگ است. عرض کنم بنده مکرر منزل رفقا با بعضی از بچه‌ها که صحبت کردم بدم تمام آمالشان این است که از مدرسه بیرون بیایند و بروند در يك اداره دولتی و مستخدم شوند در این ماقوه اراده و عزیمت و استقلال مملکت مطلقاً نیست. بنده خود آقای حکمت را حکم قرار میدهم ایشان نه تنها مقتضی وزارت معارف بودماند بلکه همیشه باوزارت معارف تماس داشته‌اند و خوب میدانند نواقص معارف را و سؤال میکنم آیا حقیقه این بچه‌هایی که از این مدارس بیرون بیایند قابل این است که ما از این مدارس راضی باشیم؟ حالا علت این سکار چیست علتش این است که بعقیده بنده ما در این مملکت تا کنون معلم نداشتیم. ما همیشه چاه را نکند منتظر را میاوریم. ما مدارس را تاسیس میکردیم بدون اینکه معلم داشته باشیم در درجه اول باید دارالمعلمین تاسیس کرد بنده حالا يك چیزی عرض میکنم که خود آقای حکمت اقرار بکنند که سالین شان خوب کار نکردماند. در دارالمعلمین سابق پداگوژی درس نمیدادند علم تربیت و پسیکولوژی درس نمیدادند اما منحصراً است که در دارالمعلمین يك مملکت پداگوژی درس ندهند. یکی از جوانانی که از بیرون آمده بود در دو سال قبل آمد بهلوی من. گفتم آنجا چه درس خواندی. گفت در قسمت علم و تربیت. ولی با اظهار تاسف و خجالت گفت (پسر آقا میرزا محمد نجات را عرض میکنم) خدمت حضرت اشرف رسیدم گفتم حضرت اشرف کیست گفت آقای وزیر معارف. و بایشان گفتم من علم تربیت و تعلیم خوانده‌ام. گفت آه ما در دارالمعلمین خودمان علم تربیت درس نمیدهیم. ملاحظه فرمائید يك وزیر معارف که مخالف باشد با علم تربیت شما چه توقعی از او دارید که برای این مملکت شاگرد خوب تربیت کند. تمام روضه خوانهای این مملکت یعنی آن روضه خوانهایی که در شغل خودشان موفق نشده‌اند و تمام آخوندهایی که در مدارس قدیمه درس آموختند و

تعلیمات خوبی نداشته‌اند و بالاخره هر کس که از هر جا و مانده شد آمد و معلم شد بنده خودم بادم میباید يك وقتی که آقای حکمت برای نقیض رفته بودند شیراز وقتی که مراجعت کردند برای من نقل کردند که در يك مدرسه که چهار کلاس بود دیدم اصلاً کلاسها تعطیل است. يك کسی عیایش را کشیده سرش و خوابیده است. گفتم چه شده گفتند امروز معلم زنتش رخت شوری دارد رفته منزل او هم مدیر است و هم معلم. يك معلم هم ناخوش است و نیامده. بالاخره يك مدرسه بی معلم و ناظم مانده ملاحظه فرمائید این مدارس بدرد نمیخورد. اگر مدارس کمتر داشته باشیم و معلمین آن بهتر کار کنند بهتر از این است که زیاد باشند ولی این طور. هر کس میخواهد نسبت بوزارت معارف اظهار خدمت کند میگوید من فلان مدرسه را که مثلاً ۶ کلاس بود ده کلاس کردم. شیراز محتاج به ده مدرسه نبود چهار مدرسه خوب داشته باشد با معلم صحیح و نظم خوب بهتر از این است که ده مدرسه خراب داشته باشد. این جور مدرسه چه فائده دارد ولو اینکه ده تا باشد بنا بر این ماهر قدر از حیث کیفیت چاو برویم فائده ندارد باید کیفیت مدارس را هم درست کرد باید يك کاری کرد که مدارس (خصوصاً مدارس ابتدائی که بنده همتر از تمام مدارس میدانم زیرا برخلاف نظریه آقای طهرانی مدرسه ابتدائی اصولاً علمیت را تشکیل میدهد) که شاگردانی که از این مدارس بیرون می‌آیند در درجه اول وطن خودشان را دوست بدارند و شاد و شهادت داشته باشند اعتماد بنفس داشته باشند مملکت اخلاقی دارا باشند بالاخره اخلاقی که باعث ترقی مال است در آنها وجود داشته باشد و طوری نباشد که تحت نفوذ اجنبی بروند حکومت خودشان را دوست داشته باشند. یکی از نواقص بزرگ این مملکت این بوده است که هر وقت يك پادشاه وطن پرست و قدرتی بر رأس يك مملکتی نبوده زود ملت دستخوش اجنبی میشد. اینطور نباید باشد خود مردم باید قائم بالذات باشند یعنی اگر بکنند بوطن آنها خدمت

کنند باید آنها خودشان واحاسی آن بکنند بدانند باید بوطن خودشان را حفظ کنند. ما يك همچونسل میخواهیم درست کنیم. پس اصول مدارس شوخی نیست. هر جور مدرسه که ما درست کنیم در آینه شاگردان ما آن طور تربیت خواهند شد. میگویند پیشرفت معارف تدریجی الحصول است صحیح است اما بالاخره ما باید يك روزی شروع کنیم باینکه معارف را طوری بکنیم که در آینه يك ملت صحیح بیا بدهد. بنده عقیده ام این است که این کار تا امروز شروع نشده است. و مدارس ابتدائی ما يك مدارس صحیحی نبوده است. و اینکه بنده عرض کردم آقایان و کلاز از آقای حکمت حقیقتاً متشکرند که این لایحه را آورده اند برای اینست که مدارس ابتدائی ما اساس نداشته زیرا وقتی که مدرسه معلم نداشته باشد بدرد نمیخورد فقط چیزی که هست و تذکری که میخواستم بدهم این است که در دارالمعلمین این نکته را متوجه باشند که بیشتر وظیفه این دارالمعلمین ها پر کردن دهان بچه‌ها از معلومات نباشد بلکه بیشتر وظیفه شان این باشد که بچه‌ها درست تربیت کنند یعنی تربیت اخلاقی کنند و در درجه اول شرطش اینست که خود معلمین دارای این تربیت باشند و اصلاح شده باشند و به فهمند وظیفه شان چه چیز است. نکته دیگری که می خواستم عرض کنم راجع به پر کردن دهان اطفال از معلومات. بکمرتبه بطور خصوصی به آقای حکمت عرض کرده ام حالا هم تکرار میکنم. مثلاً بعضی مدارس دخترانه يك پرگرام های خیلی بیهوده دارد. در مدارس متوسطه دخترانه يك قسمت ریاضیاتی دارد عالی که درس میدهند و این برای کسانی است که فردا نخواهند مهندس بشوند چیر و مقابله تناسب اوکارینم درس میدهند. اینها یعنی چه بنده مکرر دخترهای پانزده شانزده ساله را دیده ام بعضی اوقات به پدرانشان منوسل شده اند که مسائل ریاضی را برایشان حل کنند در صورتیکه يك دختر هیچوقت محتاج بر ریاضیات عالی نیست. اول باید فکر کنیم که دختر را برای چه

مدرسه میفرستیم. برای اینکه وقتی بیرون بیاید چه داری خوب بتواند بکند خانه داری خوب بلد باشد معلومات داشته باشد که آن معلومات را از حقوقیت و از شیر خوارگی به بچه یکساله تا وقتی که هجدهای مدرسه میشود بیاورد. برای اینها است. ملاحظه فرمائید يك دختر مثلثات و جبر و مقابله میخواهد چکند؟ و فائده اش چیست و در عوض اگر نماز و طباطخی بانها خوب یاد بدهند لباس دوزی بانها خوب یاد بدهند موسیقی بانها یاد بدهند این خیلی بر مراتب بهتر است

کفیل وزارت معارف (آقای حکمت) - بنده در برابر بیانات و تذکرات آقای دشتی وقت آقایان را خیلی تشبیه نمیکم بجهت این که وقت زیاد نداریم فقط عرض میکنم البته این نواقص هست منکر منفعت هم نمیشود شد و خود اطلاع به منفعت مقدمه اصلاح است و باید واریم یا این توجه این معایب رفع شود. بنده با مطالعه که کرده ام عقیده پیدا کرده ام که پرگرام ها يك معاین دارد و پرگرام را باید طوری تنظیم کرد که نه فقط جنبه تعلیم در او رعایت شود بلکه جنبه تربیت هم رعایت شود. فارغ التحصیل های مدارس که جوانان مملکتند و نسل آتی را تشکیل میدهند منکی به نفس باشند دارای کارا کر باشند دارای اخلاق حسنه باشند ولی چیزی که هست اگر بدترین پرگرام ها را بدست معلم خوب بدهیم بهترین شاگرد را تربیت میکند و اگر چنانچه بهترین پرگرام بدست معلم بد بدهیم بدترین شاگرد را تربیت خواهد کرد (صحیح است) پس پایه هر اصلاحی در تعلیمات و در معارف در معلم است آن هم معلم ابتدائی. زیرا شالوده و بنیان معارفی هر مملکت از مدرسه ابتدائی شروع میشود و اگر شاگرد در مدارس ابتدائی خوب تربیت شود تحصیلات عالی را تقریباً انجام خواهد داد و بالعکس اگر بد تربیت شود بجائی نخواهد رسید پس همانطور که فرمودند مقدمه این اصلاحات تربیت معلم است و برای وسیله تربیت معلم

هم جز این برورزه و این پیشنهاد چیزی نیست اگر
هواقت بفرهائید زودتر بگذرد البته بهتر است
چون از نمایندگان - مذاکرات کافی است
احتشامزاده - کافی نیست.

رئیس - آقای احتشامزاده
احتشامزاده - آقایان همیشه توجه داشتهاند که در
قضایا کتر صحبت بکنند و زودتر کارها بگذرد ولی بعضی
از مسائل هست که از نظر اهمیتی که دارد بایستی حق
داده شود که در آن موضوع و در آن مسائل که قابل اهمیت
است آقایان نمایندگان نظریات خودشان را بگویند. یکی
از نواقص مهمی که در کار معارف و ممالک است اصلاح
پرگرام است که نماینده محترم آقای دشتی فرمودند ولی
بعضی مسائل دیگر هم هست که لازم است در این موقع که
این پروژه تاسیس دارالمعلمین بتصویب مجلس میرسد
گفته شود این است که تقاضا میکنم آقایان اجازه بدهند
گفته شود (عدد از نمایندگان - بفرهائید) بنده در ضمن
مذاکره در کلیات اجازه خواسته بودم که یک موضوع
مهمی را که خیال میکنم برای ممالک قزیر دارد عرض
کنم متأسفانه موقع نرسیده این است که در ماده اول
استفاده میکنم و آقای کفیل محترم وزارت معارف را که
حقیقه خبلی محل انتظار ما هستند از حیث اصلاحات معارف
طرف خطاب قرار بدهم و از ایشان تقاضا میکنم که باین عرض
بنده توجه بفرهائید و آن مسئله مدرسه طب است. میدانید مدرسه
طب صرف نظر از جنبه معارفی که دارد از نظر تأثیری که
در اوضاع صحی درزندگانی جامعه دارد فوق العاده شایان
توجه است و متأسفانه باوضه بینی که فعلاً مدرسه طب دارد
غیر از اینکه در سال يك مبلغی پول صرف شود و يك چند
سالی هم (شش سال هفت سال) محصلین ما که استعداد
این را دارند که اطباء خوبی شوند وقتشان را بگذرد
نتیجه دیگری ندارد بالاخره بعد از اینکه يك شاگردی دوره
مدرسه طب را طی کرد اگر بخواند برود بفرنگ و تحصیل
بکند تازه باید برود از کلاسه ای اول اونور رسیده می

فرنگ بگردد و برود جاو. این برای چیست. برای اینست
که پرگرام مدرسه طب ناقص است برای اینکه یکی از مسائل
که برای طبیب و متخصصیکه در آئیه میخواهند تربیت شوند
نسبت ضرورت را دارد مسئله تدریج عملی است يك
طبیبی که فقط از روی کتاب بخواند و بداند اعضای بدن
چه جور تشکیل شده و بعد جراحی بخواند بکند این
واقعا يك چیز عجیب و غریبی خواهد بود. باید آنچه را
که مؤثر است برای اینکه يك طبیبی را آماده کنند که
در زندگانی آئیه خودش مفید باشد برای مردم مفید باشد
اورا باید تهیه کنند و در دسترس او بگذارند خوشبختانه
آقای کفیل محترم وزارت معارف با سوابق زیادی که در
کارهای معارف ما دارند بیشتر از همه ما متوجه هستند
عرایض مهم فقط از نظر بدآوری و تذکر است و لذا بنده
هم بری اینکه بیشتر از این وقت آقایان را تضییع نکرده
باشم اجمالاً اشاره میکنم باین مطلب و تقاضا میکنم ایشان
که اطلاعاتشان کافی است و خودشان بهتر از هر کس نواقص
مدرسه طب را میدانند توجه بفرهائید و سعی بکنند از مدرسه
طب طبیب بتمام معنی بیرون بیایند.

کفیل وزارت معارف - راجع به مدرسه طب خبلی در
اطراف گفته میشود که مدرسه طب معایبی دارد ولی
وقتیکه وارد میشودم که بیشیم آن معایب چه چیز است
تجزیه میکنیم می بینیم مدرسه طب دو جور درس دارد
درسهای نظری و درسهای عملی عیب کار مدرسه طب و
منقصت او در درس عملی است و البته درسهای نظری خوب
است پرگرام يك پرگرامی است که در سایر مدارس عالی
طب هست و معلومی هم که ما داریم باید در اینجا قدر
شناسی بکنم از شان غالباً معایب تحصیل کرده هستند و
کاملاً خوب از عهده بر می آیند و اینکه مدرسه طب را
بگویند يك نواقصی دارد مخصوصاً در قسمت عملی و همان
قسمتی است که خود آقای احتشامزاده فرمودند که عبارت
باشد از تشریح و این معنی در نظر هست و اصلاح این قسمت
اینطور خواهد شد که حقیقه لایزال تشریح و آنچه

باصطلاح در خارج بیان دیسکین Dissection بگویند
و در سایر مدارس عابیه طب هست در اینجا هم تاسیس شود که
درسهای نظری را محصلین تمام بکنند با درسهای عملی که
وقتی بیرون می آیند از هر حیث کامل باشند و با این قسمت
که در نظر داریم امیدواریم این تقصده رفع و مدرسه طب
کامل بشود.

رئیس - دو فقره پیشنهاد یکی از آقای افسر و یکی از
آقای روحی رسیده است.

پیشنهاد آقای افسر

پیشنهاد می کنیم عوض دارالمعلمین و دارالمعلمات
آموزشگاه نوشته شود.

رئیس - آقای افسر

افسر - البته مقصود بنده این نیست که هر عربی را باید
حکماً فارسی کنیم ولیکن بعضی لغات هست که خیلی
سنگین است و حقیقتاً در صحبت دارالمعلمات و دارالمعلمین
ما خیلی نسبت به فارسی سنگین است باینجهت بنظر بنده يك
لفت رسید که بنویسیم آموزشگاه مثل دانشگاه و وزارت
دیگری که داریم و این لغت برای این الفاظ گذارده شود
و برای اینکه مسبوق باشند آقایان که این مطالب چیز
تازکی ندارد در وقتنامه حکیم هاشم که بهر مرحوم مجلسی
هم هست برای مدرسه هاشمی که آنجا را مجلسی مهر کرده
نوشته آخوندان و مدرسه نوشته و حاضر است در طهران
و دو بیت سال پیش از این هم بین فکرها بوده اند مردم.
حالا آموزشگاه البته خیلی لغت سلیس و مناسبی است و
همان مقصود هم حاصل است و فارسی هم هست و
لغت دارالمعلمین و دارالمعلمات باین مشکلی را اینجا
نگذاریم.

کفیل وزارت معارف - بنده موافقم

دکتر طاهری - اجازه بفرهائید

رئیس - بفرماید

دکتر طاهری - بنده از نقطه نظر ادبی که دارالمعلمین
تبدیل شود به آموزشگاه با يك کلمه دیگر عرضی ندارم ولی

بمفیده بنده آموزشگاه جای دارالمعلمین را نمیگیرد (بعضی
از نمایندگان - صحیح است) برای اینکه آموزشگاه
یعنی جایی که بیاورند بتایر این هر مدرسه آموزشگاه
است ولی دارالمعلمین مفاد دیگری دارد یعنی جایی که
معلم تربیت میکند غیر از مدرسه است و به علاوه وقتی که
دارالمعلمین را به آموزشگاه تبدیل کنیم بعد همیشه نباید
يك کلمه دیگر اضافه کنیم و بگوئیم آموزشگاه زنانه و
آموزشگاه مردانه در صورتیکه دارالمعلمین يك کلمه است که
حالا جزء اصطلاح ما شده است و خودنی يك کلمه
حقیقی است منظور بنده این است که اولاً تقید باین که
این کلمات را حتماً تبدیل بکلمه دیگر کنیم در صورتیکه
این کلمات جزء زبان ما شده يك قید خشک و خالی است
به علاوه اگر ترجمه طوری باشد که کاملاً منظور را برساند
البته بسیار خوب است زیرا که زبان خودمان است ولی اگر
چیزی ازش قوت شود یعنی ترجمه طوری بشود که آن منظور را
نرساند مثل اینکه آموزشگاه برای مدرسه ابتدائی هست
برای مدرسه متوسطه هست برای مدرسه عالی هست برای
دارالمعلمین هست (افسر - اصلاح میشود) در صورتیکه
دارالمعلمین جایی است که باید معلم تربیت کنند و خود
این کلمه برساند بمفیده بنده اگر آقای افسر موافقت کنند
که همان کلمه باشد بهتر است.

افسر - سوء تفاهم شده اجازه بفرهائید توضیح بدهم

رئیس - بفرهائید.

افسر - بنده اول عرض کردم که عقیده ندارم که همه
لغات عربی را فارسی کنیم خوب بود گوش می دادند
عرض کردم مگر اینکه سنگین باشد و اینکه فرمودند این
لغت مذکر و مؤنث ندارد خاطر محترمشان مسبوق است
که در فارسی مذکر و مؤنث نیست و صیغه مؤنث ندارد
او در عربی است اگر مذکر و مؤنث های دیگر را هم انی
را در فارسی بر میگردانید بسیار خوب مدرسه دخترانه و
پسرانه یا مردانه و زنانه بنویسید یا مثل آلمان و بعضی ها
که بگویند خنثی هم لغت دارد این مطلبی است علیحد.

ولی در فارسی مذکور مؤنث یکسانست و اینکه فرمودند میسراند ممکن است بگذاریم آموزشگاه بزرگ بنا عالی مثل خود دارالمعلمین بر فرض اینکه فرمایش سرکار صحیح باشد و الا از کجا معارف است که آموزشگاه همه جا را میگیرد و قتیکه ما اصطلاح قرار دادیم در يك چائی این اشکالها هم رفع میشود با همه اینها پیشنهادی است که آقای کفیل وزارت معارف قبول میکنند بنده هم ممنونم اگر مجلس موافقت نماید ماضی ندارد.

مخبر - بنده بهمان دلیل که اینجا معارف را نوشته است آموزشگاه استعدا میکنم آقای دکتر طاهری هم موافقت میکنند همین آموزشگاه نوشته شود.

دکتر طاهری - اجازه میفرمائید:

رئیس - اولاً این پیشنهاد است و بکنفر تقدیم میکند و بکنفر مدافعه میکند بنده هم رای میگیرم. آقای افسر هم استناد کردند باسم سوه تقاضا و دو مرتبه توضیح فرمودند بالاخره آقای مخبر قبول میکنند؟

مخبر - بل قبول میکنم.

رئیس - بدو رای میگیریم ماده با این تغییر (بعضی از نمایندگان - بدون تغییر - صدای زنگ رئیس) وقتی که دولت و مخبر قبول میکنند جزء ماده میشود.

ظاهرانی - تقاضای تجزیه میکنم.

اعتبار - تجزیه بشود.

رئیس - آقای اعتبار تجزیه هم نمیشود برای خاطر اینکه دو مطلب نیست ترجمه است.

اعتبار - اجازه میفرمائید.

رئیس - بفرمائید.

اعتبار - بنده پیشنهاد میخواستم بکنم دو مرتبه رای گرفته شود بمرتبه با دارالمعلمین و دارالمعلمات و یکی هم بالغت آموزشگاه اگر اشکال ندارد این تقاضا را بکنم اگر اشکالی دارد که عرضی ندارم.

رئیس - آقای دشتی

دشتی - دو مرتبه نمیشود رای گرفت يك پیشنهادی

شده است که يك ماده عوض شود وقتی دولت و مخبر قبول کرده اند جزو ماده میشود و این بهیچوجه در مجلس سابقه نداشته که دو مرتبه برای يك ماده رای گرفته شود شما دو مطلب را می توانید تجزیه کنید اما يك ماده را که مخبر قبول کرده است تجزیه معنی ندارد باید بهمان تغییر رای گرفته شود.

رئیس - آقای رهنما نظری دارید؟

رهنما - عرض کنم اصولاً همانطور که حضرت آقای رئیس فرمودند بعد از اینکه نماینده دولت و مخبر کیسیون قبول کرد پیشنهاد نماینده محترم را ماده همان می شود که با اصلاح قبول شده این تکلیف این ماده است بنا بر این در اصل این قضیه نمی شود صحبت کرد عجله ماده پیشنهادی دولت که آمده است به مجلس همین است که با پیشنهاد نماینده محترم اصلاح شده اینچنانچه از این مرحله يك مرحله دیگر پیش می آید و آن این است که يك عده از نمایندگان متقاعد هستند که بهمان صورت اولش باشد بهتر است حالا برای اینکه این فکر هم ناهین شده باشد چنانچه آقای اعتبار هم فرمودند میخواهند تجزیه کنند بنده عقیده ام این است که این طور بشود به پیشنهاد اولی رای گرفته شود اگر پیشنهاد اولی یعنی همان صورتی که عجله دولت قبول کرده است قبول شد که تصویب شده و اگر رد شد (بعضی از نمایندگان - آنوقت ماده رد شده است) غیر از این تکلیفی ندارد اگر رد شد ماده رد شده است اگر آنرا قبول ندارند آنوقت لایحه اولی دولت تصویب می شود.

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - اولاً این موضوع خیلی مهم نیست که این اندازه مذاکره کنیم ولی بعقیده بنده حالا که این را نماینده دولت و مخبر قبول کردند بنده پیشنهاد میکنم بعنوان پیشنهاد که باصل ماده رای گرفته شود یعنی بهمان طرز اولی که نوشته شده بشود.

الحس - اول به آن پیشنهاد بنده رای گرفته شود.

که پیشنهاد ایشان را دائر باینکه ماده را بعنوان دارالمعلمین و دارالمعلمات بوضعی که قبلاً بوده است باشد تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اغلب بر خاستند)

رئیس - قابل توجه شد. پیشنهاد شده است پنج دقیقه تنفس داده شود. (صحیح است)

(در اینموقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

۴ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - خاطر آقایان - بوق است که پیشنهاد آقای اعتبار قابل توجه شد و منم ماده ۶۳ از نظامنامه

متذکر است که پیشنهادی که قابل توجه میشود در همان روز بخصوص بآن نمیتوان رای گرفت ما مصمم شدیم که مواد دیگر را طرح کنیم و این ماده را بگذاریم که کیسیون اظهار نظر کنید ولی بقتضی که در اغلب مواد کلامه دارالمعلمین و دارالمعلمات تکرار شده است و این جهت تطبیق شده در سایر مواد هم وجود دارد و از طرفی هم خود آقای کفیل وزارت معارف اظهار رغبت کردند که بکمیسیون برود و دو مرتبه هم مراقبتی در این باب بشود و به علاوه چون اشکال بر اصولی نیست و يك ترجمه ساده است که در کیسیون مذاکره خواهد شد از طرف دیگر هم چون به آقای کفیل وزارت معارف و کارهای معارفی تعلق شدید داریم و سرعت اینگونه امور مطلوب است فردای دوشنبه کیسیون در لایحه نظر میکند و روز سه شنبه پس فردا که نزدیکترین وقت است در مجلس بآن خانه خواهیم داد جلسه آینه سه شنبه اول اسفند سه ساعت قبل از ظهر دستور همین لایحه خواهد بود

(مجلس يك ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

دکتر طاهری - قبول شد و جزء ماده شد

رئیس - مطلب اینقدر نظری نیست وقتی مخبر دولت قبول میکنند الحاقی را و تصحیحی را ماده حسابی یعنی ماده مطروحه او میشود بعد هر چیز دیگری که در اطراف او پیشنهاد شود پیشنهاد تلقی میشود همین کار را هم آقای اعتبار کرده اند پیشنهاد کرده اند که بدو بان معنون اولی رای گرفته شود ما این را بعنوان يك پیشنهاد تلقی میکنیم بعد به خود ماده رای میگیریم

امیر قیوم کلالی - پیشنهاد آقای اعتبار قرائت شود

پیشنهاد آقای اعتبار

بنده در ماده اول پیشنهادی کیسیون را پیشنهاد میکنم **مخبر** - بنده نمیخواهم مخالفت کنم با آقای اعتبار ولی مقصود از این پیشنهاد چه چیز است مقصود این است که آنچه آقای دکتر طاهری فرمودند قبول شود چون آقای کفیل قبول کردند يك پیشنهادی را و اگر پیشنهاد آقای کفیل قبول شود مثل این است که برخلاف لایحه دولت رای گرفته شود حالا اگر آقایان می خواهند ماده بصورت اولی رای گرفته شود آن امری است علیحدّه (همه نمایندگان - صدای زنگ)

اعتبار - اجازه میفرمائید؟

رئیس - ماده دوم قرائت میشود.

اعتبار - ماده اول چه طور شد؟

رئیس - میماند يك قدری.

دشتی - رای بگیرد.

احتشام زاده - ماده دوم هم همین اشکال را دارد.

عراقی - به پیشنهاد آقای اعتبار رای بگیرد.

رئیس - رای میگیریم به پیشنهاد آقای اعتبار آقایانی